



## Till finansutskottet

### Inledning

Finansutskottet har berett övriga utskott tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för år 1998 (prop. 1997/98:1 volym 1) i vad avser den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 1998, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomsterna, låneramar m.m. jämte motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Skatteutskottets område berörs av regeringens förslag om

- 1. riktlinjer för den ekonomiska politiken (avsnitt 1), såvitt avser skattefrågor
- 4. fördelning av utgifterna för budgetåret 1998 på utgiftsområden (avsnitt 4.5.3, tabell 4.10), såvitt avser utgiftsområde 3 (Skatteförvaltningen och Tullen)
- 5. preliminär fördelning av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 1999 och 2000 (avsnitt 4.5.3, tabell 4.10)
- 6. inkomstberäkningen för budgetåret 1998 (bilaga 1)
- 10. beräkning av budgeteffekter för budgetåret 1998 av förändrade skatte- och avgiftsregler (avsnitt 4.8), såvitt avser skattefrågor
- 37 och 41–44. ändringar i fem skattelagar (lagförslag 15 och 19–22 på s. 54–66) enligt avsnitt 8 Vissa skattefrågor.

De angivna lagförslagen berör budgeten för 1998 och följande år. Övriga lagförslag på skatteområdet som regeringen lägger fram på s. 36 och 42–58 i volym 1 innehåller redaktionella följdändringar och justeringar i anslutning till ändringar i avgiftsstrukturen på socialavgiftsområdet. Skatteutskottet tar inte upp de sistnämnda förslagen i sitt yttrande.

Den ordning som tillämpas för budgetbehandlingen innebär bl.a. att riksdagen i ett enda beslut för det följande budgetåret skall fastställa utgiftsramarna för de olika utgiftsområdena och en beräkning av inkomsterna på statsbudgeten. Regeringens förslag vid punkterna 4–6 och 10 med tillhörande lagändringar kommer att behandlas gemensamt.

Till finansutskottet har hänvisats ett 40-tal motioner med olika förslag på skatteområdet. Förslagen ingår i de riktlinjer för den ekonomiska politiken som presenteras i motionerna eller har sådan innebörd att de direkt påverkar

budgeten fr.o.m. 1998. Andra motionsyrkanden, som inte direkt angår riktlinjerna för den ekonomiska politiken eller budgetfrågorna för 1998, har hänvisats till skatteutskottet och kommer alltså inte att tas upp nu, även om de i övrigt kan anses ha likartad innebörd.

I detta yttrande tar utskottet upp propositionen och de aktuella motionerna i här angivna delar. Utskottets ställningstaganden innebär att utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna.

## Skattepolitiken

### *Propositionen*

I den reviderade finansplanen (avsnitt 1) anför regeringen att den saneringspolitik som förts under de senaste åren är slutförd i och med 1998 års budget. Regeringen lägger fram en fördelningspolitisk analys som visar att saneringen av de offentliga finanserna i huvudsak skett rättvist och utan påtaglig ökning av klyftorna. Hushåll med den högsta ekonomiska standarden har enligt analysen fått vidkännas den största relativa inkomstminskningen genom saneringsprogrammet, men hushåll med låg ekonomisk standard har också träffats något hårdare än andra grupper, liksom flerbarnsfamiljer och ensamföräldrar. Nästan alla har drabbats. Den största fördelningspolitiska klyftan finns mellan dem som saknar arbete och dem som har. De förslag som läggs fram i budgetpropositionen syftar till att öka sysselsättningen, jämlikheten och rättvisan.

Enligt regeringens bedömning av 1990–1991 års skattereform har syftet att modernisera skattesystemet och minska de snedvridande effekterna uppnåtts i nästan alla delar. Reformen har dock inte blivit fullt finansierad och varje grupp har inte finansierat sina skattesänkningar så som tanken varit. En höjning av barnbidragen var ett viktigt inslag i skattereformen, men saneringen av de offentliga finanserna har i stället framtvingat en sänkning. Vidare har stora grupper löntagare börjat betala statlig inkomstskatt, en utveckling som enligt regeringen bör vändas så att intentionen att högst 15 % av inkomsttagarna skall betala statlig inkomstskatt på sikt uppnås.

Enligt propositionen utvecklas de offentliga finanserna nu starkare än vad som antagits tidigare. Regeringen anser att det – utöver vad som antogs i vårpropositionen – därmed har skapats ett utrymme för ytterligare satsningar under åren 1998–2000 med sammanlagt 25,9 miljarder kronor netto på att betvinga arbetslösheten, förbättra skolan, vården och omsorgen och stärka rättvisan. Bland de förslag som regeringen lägger fram ingår höjda barnbidrag och studiebidrag, förbättringar för de sämst ställda pensionärerna och en förbättring av företagsklimatet genom att förkorta den period då företagen betalar sjuklön. Valet mellan olika åtgärder har styrts av vad som enligt regeringens uppfattning bäst gynnar en rättvis fördelning och mest bidrar till tillväxt och ökad sysselsättning.

Förslagen på skatteområdet är begränsade. Det s.k. ROT-avdraget förlängs ett år till en kostnad av sammanlagt 1,5 miljarder kronor under budgetåren 1999 och 2000. Vidare förändras reseavdraget fr.o.m. inkomståret 1998. Avdraget för bilresor höjs från 13 till 15 kr per mil. Samtidigt höjs belopps-

spärren med 1 000 kr så att avdrag medges endast för vad som överstiger 7 000 kr. Ändringarna i reseavdraget beräknas ge en varaktig budgeteffekt på -0,5 resp. +0,33 miljarder kronor. Vidare ändras förmögenhetsskatten för att undvika ogynnsamma effekter på aktiemarknaden. Förslaget skall förhindra att aktier flyttas mellan olika börslistor i syfte att undgå förmögenhetsskatt och beräknas medföra en budgetförstärkning på ca 1 miljard. Samtidigt lindras beskattningen genom att börsaktier och liknande tillgångar skall tas upp till 80 % av det noterade värdet i stället för till 100 %, och undantagen för huvuddelägare föreslås omfatta en större krets än i dag. Åtgärderna beträffande förmögenhetsskatten beräknas sammanlagt ge en varaktig budgetförstärkning på ca 0,17 miljarder kronor.

Av finansplanen framgår vidare att regeringen bedriver ett brett arbete för att förenkla regler och rutiner framför allt för småföretagare, och regeringen har nu lagt fram förslag om att det skall bli lättare för den som startar näringsverksamhet att få en F-skattsedel (prop. 1997/98:33). Energiskatterna och vägtrafikbeskattningen ses över med utgångspunkt bl.a. i riksdagens beslut om energipolitiken våren 1997 och med syfte att förbättra styreffekterna för trafiksäkerhet och miljö. Regeringen redovisar också förslag till nya riktlinjer för beskattningen av biobränslen i fordonstrafik. – I avsnitt 8 Vissa skattefrågor beskrivs de aktuella åtgärderna närmare. Samtidigt redogör regeringen – utan att lämna några förslag – för sin bedömning av inkomstskattens utformning efter år 1998. I avsnitt 8 kommenteras också det arbete som pågår med andra frågor, såsom en ökad miljörelatering av skattesystemet och beskattningen av tjänster.

#### *s-motion*

I motion Sk308 av Maud Björnemalm m.fl. (s) yrkas ett riksdagsuttalande till förmån för en eventuell differentiering av reseavdraget med ett högre avdrag i stödområdena.

#### *Centerpartiet*

I motion Fi218 av Olof Johansson m.fl. (c) ansluter sig Centerpartiet till riktlinjerna i finansplanen (yrkande 1). Samtidigt redovisas de förändringar i skattesystemet som Centern vill genomföra under nästa mandatperiod. Skatterna bör sänkas på låga och medelstora inkomster genom sänkningar av arbetsgivaravgifterna och höjt grundavdrag för sådana inkomster. Principen "hälften kvar" bör återinföras i inkomstbeskattningen och kommunal-skatterna bör inte höjas generellt. Under nästa mandatperiod bör fastighets-skatten sänkas till 1,5 %, skattelättnader genomförs för fåmansföretagen och ett yrkesfiskeavdrag genomförs som i Danmark och Norge. Centerpartiet vill också att förmögenhetsskatten avskaffas på sikt. I motionen hänvisas också till de krav på snara förändringar i beskattningen som framställs i motion Sk698 av Olof Johansson m.fl. (c). I denna motion begär motionärerna bl.a. riksdagsuttalanden om att begreppen strandtomt och strandnära tomt skall slopas vid fastighetstaxeringen och att lägsta storlek på en s.k. normaltomt skall höjas. Avsikten är att förbättra den trängda

situationen för de fastboende i attraktiva områden, inte minst i skärgården. Ett annat förslag i motion Sk698 är att löneskatten på vinstandelsmedel skall avskaffas. Åtgärderna bör enligt motionen finansieras med en kvävedioxid-skatt.

Motion Sk698 har hänvisats till skatteutskottet och kommer att behandlas senare, fränsett yrkande 2 om löneskatten som har överlämnats till finansutskottet och som behandlas i detta sammanhang.

Även motion Sk311 av Elving Andersson (c) innehåller yrkanden om fastighetstaxeringen. Yrkandena 3 och 4 i motionen innehåller krav på ett omedelbart beslut om att avskaffa den s.k. belägenhetsfaktorn och om att en normaltomt skall beräknas till minst 300 m<sup>2</sup>. Vidare yrkas i motion Sk319 av Lennart Brunander och Kjell Ericsson (c) ett riksdagsuttalande om en permanent avdragsrätt för reparationer av bostadshus när ROT-avdraget upphör. Beträffande förmögenhetsskatten yrkas i motion Fi912 av Ingbritt Irhammar och Karin Israelsson (c) att riksdagen uttalar att den bör avskaffas på sikt och att sambeskattningen av förmögenhet bör slopas som ett första steg i denna riktning (yrkande 1). Även i motion Sk738 av Kerstin Warnerbring och Kjell Ericsson (c) yrkas ett riksdagsuttalande om att avskaffa förmögenhetsskatten (yrkande 1). Vidare innehåller motion Fi912 krav på ett särskilt glesbygdsavdrag för bilkostnader på landsbygden (yrkande 2).

#### *Moderata samlingspartiet*

Moderata samlingspartiets partimotioner av Carl Bildt m.fl. (m) – motionerna Fi202 Förnyelsen av Sverige, Fi205 Företagande, arbete och utveckling (yrkandena 1–8 och 10), Fi206 Sverige kan bättre (yrkandena 1, 6 och 7), Fi403 En social skattepolitik (yrkandena 1, 2 och 5–17) och Bo202 Bostadspolitik för valfrihet och mångfald (yrkandena 5 och 6) – innehåller riktlinjer för den ekonomiska politiken som innefattar en skattepolitik för tillväxt, nya jobb och minskat bidragsberoende genom skatte- och avgiftssänkningar för arbete. Yrkandena innebär bl.a. stimulanser för tjänstesektorn, företagande, kapitalbildning och enskilt sparande och slopad löneskatt på vinstandelsmedel. Bland yrkandena ingår krav på full uppräknning av skiktgränsen för statlig inkomstskatt, beslut om att återställa marginalskattereformen, höja grundavdraget, införa grundavdrag för barn, avveckla fastighetsskatten och lägga om bostadsbeskattningen samt många andra omläggningar på företagsbeskattnings, kapitalbeskattnings och den indirekta beskattnings område. Det budgetalternativ som läggs fram i motion Fi206 innebär skattesänkningar på ca 39 miljarder kronor år 1998, ca 55 miljarder kronor år 1999 och drygt 79 miljarder kronor år 2000. Åtgärderna finansieras genom en strukturreform i välfärdssystemen och på arbetsmarknaden. Enligt motionärerna leder förslagen till ökad tillväxt så att ytterligare utrymme skapas bl.a. för sänkningar av kommunalskatterna. Beträffande reseavdraget innebär motion Fi403 att avdraget för bilkostnader höjs till 16 kr per mil, att avdrag medges även för resor för barnomsorg och att regeringens förslag om att höja beloppsspärren till 7 000 kr avslås (yrkandena 14–16). Bland yrkandena i motion Fi205 ingår krav på

skattereduktion med 50 % för hushållstjänster och på ett permanent ROT-avdrag (yrkandena 5 och 6). Motionerna innehåller även krav på att förmögenhetsskatten avvecklas successivt. Enligt motion Sk324 av Bo Lundgren m.fl. (m) bör avvecklingen inledas 1998 och avskaffas helt fr.o.m. 1999. Yrkandena 1 och 2 i motionen om omedelbara lagändringar i detta syfte för år 1998 har hänvisats till finansutskottet och behandlas i detta sammanhang. Regeringens förslag i fråga om skatteplikt för aktier som flyttat från börsens A-lista bör enligt denna motion avslås. Yrkandena 4–6 innebär sänkt skatt på kapitalinkomster, sänkt fastighetsskatt och fullt inflationsskydd i skatteskalen.

Motionerna Fi216 av Ola Karlsson (m), Fi217 av Lars Tobisson m.fl. (m) yrkandena 1, 3 och 4, Sk301 av Margareta E Nordenvall (m), Sk302 av Olle Lindström (m), Sk303 av Inga Berggren och Ingvar Eriksson (m) yrkandena 1–4, Sk304 av Åke Sundqvist m.fl. (m) yrkandena 1 och 2, Sk305 av Ingvar Eriksson och Jan-Olof Franzén (m) yrkandena 1–3, Sk306 av Rolf Gunnarsson (m), Sk307 av Stig Grauers m.fl. (m) yrkandena 1–4, Sk310 av Carl Fredrik Graf (m), Sk312 av Carl Erik Hedlund m.fl. (m), Sk314 av Sten Svensson m.fl. (m,kd) yrkandena 1 och 2, Sk315 av Bertil Persson (m), Sk316 av Inga Berggren m.fl. (m,fp,kd), Sk318 av Bo Lundgren m.fl. (m) yrkandena 1 och 2, Sk321 av Gullan Lindblad och Göthe Knutson (m) yrkandena 2–4 och 7–9, Sk323 av Carl Erik Hedlund m.fl. (m) yrkande 1, Sk609 av Margareta E Nordenvall och Inger Koch (m) yrkandena 3 och 4, Sk624 av Bo Lundgren m.fl. (m) yrkande 1, och T232 av Per Westerberg m.fl. (m) yrkandena 2 och 6 angår olika detaljer i skattelagstiftningen och innehåller krav på åtgärder med samma inriktning som de nämnda partimotionerna. Detsamma gäller motionerna Sk322 av Kent Olsson och Åke Carnerö (m,kd) och N217 av Gullan Lindblad m.fl. (m,fp,kd) yrkandena 6 och 7.

#### *Folkpartiet*

Riktlinjerna i Folkpartiets ekonomisk-politiska motion Fi212 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) – yrkande 1 – innebär bl.a. att den offentliga sektorns uppgifter renodlas och skattesänkningar genomförs för att skapa förutsättningar för fler jobb. Folkpartiet föreslår skattesänkningar om sammanlagt ca 30 miljarder kronor 1998, varav ca 23 miljarder avser sänkningar av skatten och arbetsgivaravgifterna på arbetsinkomster (yrkande 5). Övriga skattesänkningar avser i huvudsak att förbättra riskkapitalförsörjningen. I motionen anförs också att Folkpartiet föreslagit en växling till höjda avgifter i arbetslöshetsförsäkringen mot sänkt skatt, vilket enligt motionen skapar utrymme för att sänka inkomstskatten med ytterligare ca 10 miljarder kr. Riktlinjerna omfattar bl.a. slopad värnskatt, slopad dubbelbeskattning av aktieutdelningar, sänkt skatt för fåmansbolag, förenklingar för egenföretagare i fråga om F-skattsedlar och deklarationer, ändrade momsinsbetalningsregler, uppskov med bolagsskatt i tillväxtföretag och en ny tjänstebilsbeskattning. Förslagen utvecklas närmare i motion Sk735 av Lars Leijonborg m.fl. (fp). De aktuella yrkandena i motionen – yrkandena 1, 3–8, 12, 16 och 19 – går bl.a. ut på att återupprätta

målsättningen i skattereformen om att endast 15 % av inkomsttagarna skall betala statsskatt och att skapa förutsättningar för nya jobb genom skattesänkningar. Fortsatta sänkningar av skattetrycket utöver vad som omedelbart behövs för jobben bör inriktas på lägre skatter för låg- och medelinkomsttagare. Vidare slopas löneskatten på vinstandelar, och avdragsrätten höjs för sparande i privata pensionsförsäkringar. Beträffande fastighetsskatten yrkas att skattesatsen sänks till 1,5 % och att permanentboende i attraktiva områden får särskilda lättnader. När det gäller förmögenhetsskatten innebär förslagen att fribeloppet höjs från 900 000 kr till 2 miljarder kronor, att sambeskattningen avskaffas och att värderingen av A-aktier skall återgå till nivån 75 % av marknadsvärdet. Vidare yrkas avslag på regeringens förslag att aktier i bolag som gått från A-listan skall beskattas retroaktivt. Motion Sk735 innehåller dessutom ett yrkande om att det totala uttaget av skatter på handelsköpsmedel och bekämpningsmedel skall höjas med 300 miljarder kronor.

I motion Sk317 av Isa Halvarsson m.fl. (fp) krävs ändringar med den angivna inriktningen i fråga om förmögenhetsskatten och fastighetsskatten. Vidare yrkas i motion Sk309 av Isa Halvarsson och Anne Wibble (fp) att personaloption skall beskattas först när optionen utnyttjas.

### *Vänsterpartiet*

Vänsterpartiets politik presenteras i de tre partimotionerna Fi209 (yrkandena 1 och 5), Fi220 (yrkandena 1, 5, 13, 15 och 19) och Sk326 (yrkandena 1–7, 12–15, 17, 30–34 och 38–44) av Johan Lönnroth m.fl. (v). Motionärernas riktlinjer på skatteområdet och deras alternativa inkomstberäkningar (Fi220 yrkandena 1, 5 och 19) innebär bl.a. att man av fördelningspolitiska, miljöpolitiska och andra skäl genomför skattelättnader för låginkomsttagare och skattehöjningar för höginkomsttagare och för de större företagen och tar steg mot en miljörelaterad skatteväxling. Motionärerna kräver bl.a. höjt grundavdrag eller sänkt egenavgift för låginkomsttagare, skatteskärpningar för höginkomsttagare, avdragstak för skuldräntor, skärpt bolagsskatt m.m. och skärpt förmögenhetsskatt. För år 1998 föreslås en total omfördelning på 26 miljarder kronor som beräknas medföra en budgetförstärkning på 1,8 miljarder kronor. Bland detaljerna ingår vissa lättnader i bostadsbeskattningen för dem som bor permanent i attraktiva områden (Sk326 yrkandena 14 och 17). Beträffande reseavdraget yrkas avslag på regeringens förslag och att spärrbeloppet sänks till 5 000 kr (Sk326 yrkande 6). Även när det gäller förmögenhetsbeskattningen har motionärerna andra förslag än regeringen (Sk326 yrkande 15). Motionärerna vill att alla aktier skall förmögenhetsbeskattas och tas upp till 85 % av marknadsvärdet. Även lättnadsreglerna för huvuddelägare bör skärpas så att endast delägarens reella riskkapital undantas från förmögenhetsskatt.

Riktlinjerna i motion Fi219 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) innehåller krav på att grundläggande fel i Sveriges ekonomi rättas till genom en grön ekonomisk politik som på skatteområdet innebär en skatteväxling från skatt på arbete till skatt på energi, råvaror och utsläpp. I motionen förordas också bättre villkor för små och medelstora företag och en mer solidarisk fördelning av tillgångar och besparingar (yrkande 1). Motionärernas förslag till inkomstberäkningar (yrkandena 21 och 22) preciseras i motion Sk325 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) yrkandena 1–4, 13, 14, 18, 19, 21–23, 25–29, 31–33, 37 och 38. Miljöpartiets skattepolitik innebär att skattetrycket kommer att minska med 1 % av BNP till år 2000 och sedan ligga kvar på denna nivå under en överblickbar framtid. Den skatteväxling som föreslås med lägre skatt på arbete och högre skatt på energi, utsläpp och råvaruförbrukning omfattar 25 miljarder kronor t.o.m. år 2000 och 100 miljarder inom 15 år. Förändringarna innebär bl.a. att värnskatten bibehålls från en något högre inkomstnivå, att grundavdraget höjs för lågavlönade och att arbetsgivaravgifterna och de allmänna egenavgifterna sänks. Vidare slopas representationsavdraget. Beträffande fastighetsskatten föreslås att skattesatsen sänks till 1,5 % fr.o.m. inkomståret 1998. Fastighetsbeskattningen kritiserar också för att den bygger på fiktiva värden som är oacceptabla bl.a. för skärgårdsfastigheter. Fastighetsskatten bör på sikt avskaffas. Vidare bör enligt motionen miljöriktiga byggnadssätt och utrustningar premieras i stället för att leda till skärpningar av fastighetsskatten. När det gäller reseavdraget yrkar Miljöpartiet att regeringens förslag att höja avdragsspärren till 7 000 kr avslås och att avdraget omvandlas till en skattereduktion. Vidare föreslås att beskattningen av bilförmåner höjs till tidigare nivå fr.o.m. 1999. Regeringens förslag beträffande förmögenhetsskatten accepteras av motionärerna med den ändringen att aktier skall värderas till 75 % i stället för till 80 % av marknadsvärdet (yrkande 19). De yrkar också att sambeskattningen av förmögenhet slopas (yrkande 18).

#### *Kristdemokraterna*

Kristdemokraternas budgetalternativ i motion Fi215 av Alf Svensson m.fl. (kd) – (yrkandena 1, 5, 6, 8, 12 och 13) – innehåller riktlinjer om sänkt skattenivå med ca 27 miljarder kronor netto, varav ca 14 miljarder avser sänkt allmän egenavgift. I motionen föreslås ett riksdagsuttalande om att olika åtgärder bör vidtas i syfte att utveckla tjänstesektorn och skapa förutsättningar för nya jobb. Det gäller bl.a. skattereduktion för reparationer, om- och tillbyggnader inom hushållssektorn, sänkt skatt på arbetande kapital, riskkapitalavdrag, skattelättnader för royaltyinkomster, slopad värnskatt och höjd skiktgräns, slopat grundavdrag vid statlig taxering, slopad dubbelbeskattning av aktieutdelningar, en återgång till gamla tidpunkter för momsinsbetalning, sänkt fastighetsskatt, slopad sambeskattning, höjd avdragsrätt för pensionssparande och avdrag för insättning på individuella utbildningskonton. Vidare yrkas riksdagsuttalande om olika åtgärder för att

skapa tillväxt i ekonomin, bl.a. att införa ett permanent riskkapitalavdrag, att avskaffa dubbelbeskattningen av aktieutdelningar och att gå tillbaka till de momsinsbetalningsregler som gällde tidigare. Vidare yrkas avslag på regeringens förslag i fråga om förmögenhetsskatten.

Riktlinjer av samma innebörd framställs också i motion Sk327 av Alf Svensson m.fl. (kd), där motionärerna även belyser frågorna i ett EU-perspektiv (yrkandena 1 och 2). Motionen innehåller också de konkreta förslag till ändringar som följer av de redan angivna riktlinjerna (yrkandena 3–5, 7–15, 17–19, 21–27 och 31). När det gäller fastighetsskatten innebär yrkandena bl.a. att skattesatsen sänks till 1,5 % och att skatten skall beräknas endast på 1/3 av markvärden över 150 000 kr. Ändringar föreslås även i fråga om fastighetstaxeringen. Löneskatten på vinstandelsmedel slopas. Bland yrkandena ingår också miljöpolitiskt motiverade ändringar i beskattningen av bilförmåner och alkoholpolitiska ändringar i reglerna för representationskostnader och beskattningen av maltdrycker. – Förslagen beträffande fastighetsskatten återkommer i motion Sk313 av Michael Stjernström m.fl. (kd) och kombineras i denna motion även med lättnader i förmögenhetsskatten och krav på att fastighetsskatten på tomträttsmark slopas. – ROT-avdraget tas upp i motion Sk320 av Ulf Björklund (kd) som innehåller ett yrkande om att fastighetsägare som använder egen personal för reparation och underhåll skall vara berättigade till skattereduktion för denna kostnad.

#### *Utskottet*

Regeringens förslag innebär att den ekonomiska politiken ligger fast och att arbetet med olika skattefrågor kommer att fullföljas enligt tidigare riktlinjer. Även oppositionspartiernas förslag överensstämmer i allt väsentligt med de ståndpunkter i skattefrågorna som redovisades under förra riksmötet. Utskottet instämmer nu liksom tidigare i regeringens bedömning att det saknas utrymme för skattelättnader av den art och omfattning som föreslås i flertalet motioner. Möjligheterna till ett ökat skatteuttag är också starkt begränsat. Utskottet kan hänvisa till vad utskottet anförde i dessa frågor i sina yttranden till finansutskottet förra hösten och i våras (1996/97:SkU1y och SkU5y) och vid sina bedömningar av olika skattefrågor bl.a. i betänkandena 1996/97:SkU13–SkU16.

Som framhålls i propositionen har samarbetet mellan Socialdemokraterna och Centerpartiet som pågått sedan våren 1995 haft en avgörande betydelse för den politiska stabiliteten kring en ekonomisk politik inriktad på balans i de offentliga finanserna 1998, överskott 1999 och framåt och en halvering av den öppna arbetslösheten till år 2000. Tack vare en framgångsrik sanering av de offentliga finanserna står Sverige åter starkt, och det finns nu en fast grund för en mera offensiv fördelningspolitik. Utskottet delar regeringens uppfattning att det utrymme som står till buds i första hand skall gå till ändamål som bäst gynnar en rättvis fördelning och mest bidrar till tillväxt och ökad sysselsättning och att de som burit de tyngsta bördorna i saneringen av de gemensamma finanserna bör stå främst. De krav på långtgående



skattelättnader i olika hänseenden som framställs i motionerna bör alltså fortfarande stå tillbaka för andra mer angelägna ändamål. Därtill kommer att en del av de frågor som tagits upp i motionerna övervägs inom regeringskansliet. Enligt utskottets uppfattning saknas det skäl för att nu ompröva riktlinjerna för detta arbete.

När det gäller bilavdraget finner utskottet att utvecklingen av bensinkostnader m.m. motiverar en uppräknings till 15 kr per mil så som regeringen föreslagit och att detta belopp väl täcker de rörliga bilkostnaderna för resor till och från arbetet. Utskottet ställer sig också bakom att beloppsspärren 6 000 kr räknas upp och anser att regeringens förslag är väl avvägt även på denna punkt.

När det gäller ROT-avdraget anför regeringen att aktiviteten i byggsektorn kommer att vara fortsatt låg under en tid framåt. Mot denna bakgrund finns det anledning att förlänga perioden för skattereduktion med ett år till utgången av 1998 som regeringen föreslagit. Förslaget innebär inga ändringar när det gäller underlaget för beräkning av reduktionen. Enligt gällande principer skall i detta underlag inte medräknas kostnader som har täckts av statliga bidrag. Utskottet föreslår att reglerna härom kompletteras med en hänvisning till två författningar om statsbidrag som tillkommit under 1997. Utskottet kommer att tillstålla finansutskottet ett utkast till den lagändring som behövs.

När det gäller vinstandelsmedel hänvisar utskottet till finansutskottets bedömning förra hösten att särskild löneskatt bör tas ut även på arbetsgivares bidrag till vinstandelsstiftelser (1996/97:FiU1 s. 120). Syftet är att få en mer likformig beskattning av olika arbetsinkomster. Det finns enligt utskottets uppfattning inte skäl att nu ompröva denna fråga på det sätt som yrkas i motionerna.

Beträffande fastighetsskatten har de på sina håll kraftigt höjda taxeringsvärdena lett till en ekonomisk belastning för enskilda småhusägare, vilket lett till en omfattande debatt. Utskottet har vid sin behandling av denna fråga framhållit att det saknas utrymme för sådana skattelättnader och omläggningar av beskattningen som nu på nytt föreslås i en del av motionerna. Utskottet har därför ansett att de grundläggande principerna för fastighetsbeskattningen bör ligga fast och har tagit sikte på tillfälliga lättnader i särskilda fall och på att begränsa uppräknings av 1996 års taxeringsnivå (1996/97:SkU14 och SkU5y). Ställningstagandena hösten 1996 (1996/97:SkU1y och FiU1) har också medfört att en särskild utredning om fastighetstaxeringen genomförs en genomgripande analys av samtliga faktorer som har inflytande på värderingen i syfte att få en så korrekt bedömning som möjligt (dir. 1997:37). Utskottet har noterat att tillämpningen av t.ex. regler för lägesfaktorer kan ge upphov till problem. Syftet med utredningen är bl.a. att förebygga att lägesfaktorn och andra delfrågor som tas upp i de aktuella motionerna ger oriktiga utslag vid värderingen. Här ingår också frågan om det redan i värderingssystemet bör göras skillnad mellan fritidsbostäder och permanentbostäder. Utredaren skall även undersöka om ett lokalt inflytande över fastighetstaxeringen kan medföra en ökad precision i värderingen. Vid sidan av detta utredningsuppdrag, som skall vara slutfört före utgången av år 1998, pågår inom Finansdepartementet en fördjupad analys av fastighetsskat-

ten. Utskottet utgår från att arbetet bedrivs skyndsamt och anser att resultatet härav bör avvaktas.

Beträffande förmögenhetsbeskattningen har riksdagen senast vid beslutet den 29 maj 1997 om en ny förmögenhetsskattelag tagit ställning för att behålla denna beskattning (prop. 1996/97:117, bet. 1996/97:SkU20). Som motiv härför angavs bl.a. att förmögenhetsskatten är viktig från fördelningspolitisk synpunkt och att de inkomster den ger är viktiga för staten. Utskottet hänvisar till riksdagens nyligen gjorda ställningstagande i dessa frågor och återkommer strax till de justeringar som regeringen föreslår.

Vad utskottet anfört ovan innebär att utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna i vad avser riktlinjer och andra uttalanden som rör skattepolitiken. Det anförda innebär också att utskottet inte kan ställa sig bakom de konkreta ändringar som föreslås i motionerna.

Skattelättnader gäller sedan länge för arbetande kapital i syfte att skapa goda villkor för investeringar i små och medelstora företag. Skattefriheten gäller också för aktier som noteras på OTC- eller O-listan. Aktier på börsens A-lista är däremot skattepliktiga eftersom innehavet normalt kan ses som en ren kapitalplacering. Fr.o.m. 1997 års taxering skall A-aktierna tas upp till hela det noterade värdet. För huvuddelägare gäller särskilda undantag.

Gränsdragningen mellan noterade aktier som är skattefria respektive skattepliktiga skapar problem och har enligt propositionen föranlett flera bolag att under senare tid flytta från A-listan till annan börslista i syfte att aktieägarna skall undgå förmögenhetsskatt. För att motverka detta föreslås i propositionen en ändring i förmögenhetsskattelagen av innebörd att aktier som var inregistrerade på börsens A-lista den 29 maj 1997 eller senare skall vara fortsatt skattepliktiga även om de senare har flyttat till en annan lista. Samtidigt föreslås att skattefriheten för huvuddelägares innehav av aktier utvidgas något. För att minska spännvidden mellan skattepliktiga och skattefria aktier föreslås vidare att marknadsnoterade aktier skall tas upp till endast 80 % av noterat värde.

Utskottet delar regeringens bedömning att det är olämpligt att bolag som har kvalificerat sig för och inregistrerats på börsens A-lista flyttar till lägre rankade listor. Detta får negativa konsekvenser särskilt för den svenska aktiemarknaden och företagens möjligheter att anskaffa riskkapital. Därtill kommer att förmögenhetsskatteunderlaget minskar. Regeringens förslag om att skatteplikten för A-aktier skall avgöras utifrån listtillhörigheten den 29 maj 1997, då riksdagen beslutade om den nya förmögenhetsskattelagen, bör därför enligt utskottets mening genomföras. Utskottet instämmer också i förslaget att börsaktier och andra aktieliknande tillgångar skall tas upp till endast 80 % av det noterade värdet och att skattefriheten för huvuddelägares aktier bör utvidgas enligt regeringens förslag.

Finansutskottet har inhämtat Lagrådets yttrande över de i budgetpropositionen intagna ändringarna i förmögenhetsskattelagen. Lagrådet har riktat kritik mot förmögenhetsbeskattningen av aktier, men har uttalat en förståelse för att regler i ett kortsiktigt perspektiv införs i syfte att motverka att bolag av skatteskäl låter avregistrera sina aktier från A-listan. Enligt Lagrådets uppfattning kan dock en ordning, som principiellt sett

innebär att A-aktier är skattepliktiga medan aktier som är föremål för annan notering är skattefria, knappast upprätthållas i längden. Utskottet instämmer i att gränsdragningen är problematisk men anser att det bl.a. med hänsyn till rådande budgetläge inte finns några bättre lösningar på gränsdragningsproblemen. Utskottet förutsatte redan i våras i samband med införandet av den nya förmögenhetsskattelagen att regeringen noga skulle följa utvecklingen och vid behov återkomma med förslag till ändringar (1996/97:SkU20 s. 36). Utskottet anser att det är tillfredsställande att regeringen snabbt har lagt fram ett förslag för att motverka en fortsatt flykt från A-listan. Med anledning av vad Lagrådet anfört vill utskottet understryka vikten av att regeringen gör en ordentlig genomlysning av problemet i syfte att skapa en långsiktig lösning.

Lagrådet har även haft synpunkter på den närmare utformningen av lagförslaget i vissa hänseenden. Utskottet godtar Lagrådets förslag och tillställer finansutskottet de justeringar som föranleds härav i annan ordning. Utskottet har i övrigt inte någon erinran mot propositionen i de delar som rör förmögenhetsbeskattningen.

### Skatteförvaltningen och Tullverket (utgiftsområde 3)

Regeringens och oppositionspartiernas anslag till Skatteförvaltningen och Tullen framgår av följande uppställning (miljoner kronor).

År	Propositionen	Oppositionspartiernas avvikelser				
		Moderata samlingspartiet	Folkpartiet liberalerna	Vänsterpartiet	Miljöpartiet	Kristdemokraterna
1998	5 662	..	..	+170	..	+300
1999	5 827	..	+50	..	..	+300
2000	5 922	..	+50	..	..	+300

I förhållande till vårpropositionen 1997 innebär regeringens förslag en minskning för utgiftsområdet på 36 miljoner, 40 miljoner resp. 43 miljoner kronor för åren 1998–2000. Enligt uppgift från Finansdepartementet hänför sig differensen i huvudsak till en teknisk justering av anslagen med anledning av att lönekostnadspålägget ersätts med försäkringsmässigt beräknade premier fr.o.m. den 1 januari 1998.

Utgiftsområdet omfattar Riksskatteverket, Skattemyndigheterna och Tullverket. Regeringen föreslår att Riksskatteverket beviljas 356 304 000 kr, Skattemyndigheterna 4 269 581 000 kr och Tullverket 1 036 369 000 kr i ramanslag för år 1998. Enligt propositionen prioriteras för skatteförvaltningens del en fortsatt rationalisering av grundhanteringen för att ge utrymme för förstärkt skattekontroll, flyttningskontroll med riktad träffsäkerhet och riktad service. Vidare skall skatteförvaltningens medverkan i bekämpandet av den ekonomiska brottsligheten förstärkas. Enligt regeringen är det viktigt att få en helhetsyn på indrivningskedjan (debitering–

uppbörd-indrivning), liksom på kontroll och service. För Tullverkets del lägger regeringen vikt vid det fortsatta arbetet med kvalitetsökningar i alla delar av verksamheten samt förenklingar av regler och procedurer i tullhanteringen, med datorisering som ett viktigt verktyg.

I motion Fi212 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs för vart och ett av budgetåren 1999 och 2000 att utgiftsramen preliminärt beräknas till ett 50 miljoner högre belopp än regeringen föreslagit, eller till 5 877 310 000 resp. 5 971 616 000 kr. Genom att anslå ytterligare medel till skattemyndigheterna och försäkringskassorna avses att öka möjligheterna att bekämpa fusk bl.a. inom momssystemet, bostadsbidragen och underhållsbidragen

Alf Svensson m.fl. (kd) yrkar i motion Fi215 beträffande budgetåret 1998 att för utgiftsområdet anslås 300 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslagit och i fråga om budgetåren 1999 och 2000 att det för vart och ett av åren preliminärt beräknas ett 300 miljoner kronor högre anslag än regeringen föreslagit. Motionärerna anser sålunda att utgiftsramen för år 1997 skall vara 5 962 254 000 kr och att den för 1999 och 2000 skall beräknas till 6 127 310 000 resp. 6 221 616 000 kr. Enligt motionen behövs extra resurser för skattemyndigheternas samverkan med polisen i kampen mot den alltmer omfattande ekonomiska brottsligheten och för att förstärka Tullverkets möjligheter att hindra smuggling.

Johan Lönnroth m.fl. (v) anför i motion Fi220 att det inte är möjligt att skära mer på Skatteförvaltningen och Tullverket. Granskningen inom Skatteförvaltningen är eftersatt på grund av underbemanning och dessutom är det viktigt att skattebrottsenheter kommer i gång. När det gäller Tullen anføres i motionen att smugglingen ökat drastiskt sedan nedskärningarna påbörjades. Motionärerna begär att det till utgiftsområdet för budgetåret 1998 anslås 170 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslagit eller 5 832 254 000 kr.

Skatteutskottet konstaterar att regeringens förslag i fråga om ramen för anslagen inom utgiftsområde 3 – bortsett från vissa tekniska justeringar – i huvudsak överensstämmer med vad som beräknades i vårpropositionen och godkändes av riksdagen (prop. 1996/97:150, FiU20). Utskottet anser nu liksom tidigare att bekämpningen av ekonomisk brottslighet och skattefusk är av central betydelse och att det är angeläget att skatteförvaltningen och Tullverket har tillräckliga resurser för denna verksamhet. Utskottet delar regeringens bedömning att dessa krav i första hand bör tillgodoses genom rationaliseringar och organisationsförändringar och kan därför inte ställa sig bakom motionärernas förslag att vidga ramen.

## Statsbudgeten och lagförslagen (punkterna 4–6, 10, 37 och 41–44)

Utskottet har i det föregående ställt sig bakom de åtgärder som regeringen föreslår på skatteområdet och regeringens ramar för utgiftsområde 3. Samtidigt har utskottet avvisat de förslag till ändringar som läggs fram i de aktuella motionerna. Vid utskottsbehandlingen har det inte i övrigt framkommit något som bör föranleda ändringar i regeringens

budgetberäkningar. Utskottet tillstyrker alltså propositionen i dessa delar såvitt rör utskottets beredningsområde och avstyrker motionerna i motsvarande delar. Vad utskottet anfört tidigare innebär även att utskottet tillstyrker de i propositionen framlagda lagförslagen med vissa justeringar som kommer att tillställas finansutskottet separat.

Stockholm den 28 oktober 1997

På skatteutskottets vägnar

*Lars Hedfors*

I beslutet har deltagit: Lars Hedfors (s), Anita Johansson (s), Sverre Palm (s), Karl Hagström (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Rolf Kenneryd (c), Björn Ericson (s), Carl Fredrik Graf (m), Isa Halvarsson (fp), Inger Lundberg (s), Per Rosengren (v), Ulla Wester-Rudin (s), Jan-Olof Franzén (m), Ronny Korsberg (mp), Holger Gustafsson (kd), Ola Sundell (m) och Nils Fredrik Aurelius (m).

## Avvikande meningar

### 1. Skattepolitiken m.m. – m

Carl Fredrik Graf (m), Jan-Olof Franzén (m), Ola Sundell (m) och Nils Fredrik Aurelius (m) anför:

Skattetrycket i Sverige är mycket högt, och ingenstans i den fria världen är de enskilda människorna så beroende av politikens värderingar och beslut för sin ekonomiska standard och för sin sociala trygghet som i Sverige. De som är hänvisade till bidrag för sin vardagsförsörjning saknar verkliga möjligheter att själva förbättra sin situation. En ökad egen insats omöjliggörs för en del av att man saknar arbete och för andra av att marginaleffekterna av en ökad arbetsinsats ofta är närmast konfiskatoriska.

Det höga totala skattetrycket kan få rent absurda konsekvenser. Så drabbas t.ex. även personer med låga inkomster av en beskattning på mer än 60 % av den totala lönekostnaden. Många jobb slås ut därför att de blir så dyra att ingen har råd att betala dem. Den höga beskattningen på arbete förorsakar särskilt stora problem när det gäller tjänster som skulle kunna efterfrågas av hushållen. Människor tvingas att övergå från produktiv verksamhet till bidragsberoende. De många skatterna med direkt negativa effekter på företagandet förstärker problemen. Sedan 1994 har regeringen genomfört skattehöjningar på ca 80 miljarder kronor som till en betydande del riktat sig mot företagen och försvårat expansion och nyanställningar. Av budgetpropositionen framgår också att det enligt regeringen inte är aktuellt att sänka de allt högre marginalskatterna. Regeringen anser tvärtom att den "tillfälliga" s.k.

värns-katten, som enligt tidigare planer skulle upphöra vid utgången av inkomståret 1998, bör permanentas genom ett nytt fast steg i skalan.

Skattetrycket i Sverige har i en internationaliserad värld fått alltmer negativa effekter och har lett till att många företagare emigrerat med sin kompetens, sitt entreprenörskap och sin inspirationsförmåga. Den nya förmögenhetsskattelag som antogs av riksdagen våren 1997 leder vidare i denna negativa utveckling och har medfört en mängd problem. De förslag till ändringar av denna lag som regeringen nu lägger fram medför starka snedvridningar mellan olika aktieägare. Förmögenhetsskatten bör avvecklas.

Som anförs i partimotion Fi202 av Carl Bildt m.fl. (m) bör en nödvändig förnyelse av Sverige bl.a. inriktas på

- en reform för arbete och företagande
- en reform för att det skall gå att leva på sin lön
- en reform för trygghet i förändringen, där det offentliga prioriterar kärnuppgifterna.

I den bostadspolitiska partimotionen Bo202 av Carl Bildt m.fl. (m) samt i motion Fi403 framhålls att höjningen av fastighetsskatten och av taxeringsvärdena har fått absurda effekter med konfiskatoriska inslag. I motionen framhålls att krisåtgångarna i bostadsbeståndet inte bör drabbas av höjd fastighetsskatt. På sikt bör fastighetsskatten slopas för alla upplåtelseformer. För egna bostäder bör en likformig schablonintäkt tas upp som kapitalinkomst och bestämmas till en väsentligt lägre nivå än vad som motsvarar dagens fastighetsskatt. Yrkandena 5 och 6 i motionen behandlas i detta sammanhang och innebär att fastighetsskatten som ett första steg sänks till 1,5 % fr.o.m. 1997 och att endast hälften av det taxerade markvärdet skall räknas in i underlaget för skatten.

Vidare föreslås i partimotion Fi205 av Carl Bildt m.fl. (m) yrkandena 1–8 och 10 lättnader på företagsbeskattningens område bl.a. i form slopad dubbelbeskattning, lindringar av spärreglerna för fåmansbolag och en avveckling av förmögenhetsskatten. Motionen innehåller också förslag om skattereduktion med 50 % för vissa hushållstjänster och ett permanent avdrag för reparation och underhåll av egna bostäder i syfte att skapa arbetstillfällen genom att stimulera hushållens efterfrågan på tjänster av detta slag. Andra åtgärder enligt denna motion är att återinföra tidigare regler om dieseloljebeskattningen av arbetsredskap, att inkomster av royalty på patent skall beskattas som kapitalinkomst och att den särskilda löneskatten på vinstandelsmedel skall avskaffas. I motionen yrkas också en återgång till tidigare principer i fråga om förfallodagar och inbetalningstider för skatter och mervärdesskatt i syfte att undanröja beslutade försämringar.

Den skattepolitik som presenteras i de nämnda motionerna utvecklas närmare i partimotion Fi206 av Carl Bildt m.fl. (m) i form av riktlinjer och sammanfattas i inkomstberäkningar för åren 1998–2000. Motionen innehåller konkreta förslag till skatte- och avgiftssänkningar på ca 36 miljarder kronor år 1998, ca 55 miljarder kronor år 1999 och drygt 79 miljarder kronor år 2000, framför allt i fråga om arbetsinkomster och stimulanser för tjänstesektorn, företagande, kapitalbildning och enskilt sparande. Åtgärderna finansieras genom ändrade regler för transfereringar, minskade subventioner och

effektiviseringar. Förslagen skapar förutsättningar för tillväxt, ökad sysselsättning och förbättrat budgetsaldo.

Om massarbetslösheten skall kunna hävas krävs det enligt vår uppfattning ett program för förändring där företagande och initiativkraft står först på dagordningen. Företagen måste få verkliga möjligheter att växa om de skall kunna ge riktiga och trygga jobb. En sådan utveckling kan åstadkommas endast genom en djupgående och snabb förbättring av företagandets villkor och en ökad frihet för människor att själva forma sitt liv.

Vi föreslår att riksdagen nu beslutar om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Moderata samlingspartiets förslag i de nämnda partimotionerna. Detaljerna i denna politik och de konkreta åtgärder som nu bör genomföras sammanfattas i det budgetalternativ som läggs fram i motion Fi206. Våra förslag i fråga om förmögenhetsskatten preciseras ytterligare i motion Sk324 av Bo Lundgren m.fl. (m).

De förslag som läggs fram i många andra motioner från Moderata samlingspartiets sida ryms inom ramen för detta budgetalternativ och har samma inriktning som de nämnda partimotionerna. Gemensamt för förslagen är att undanröja eller begränsa de negativa effekter som regeringens skattepolitik har medfört i olika hänseende. Bland de detaljer som tas upp i dessa motioner kan nämnas de begränsningar i avdragsrätten för representationskostnader till 90 kr som regeringen genomdrivit med verkan fr.o.m. 1997. Som framhålls i motion Sk312 av Carl Erik Hedlund m.fl. (m) har denna åtgärd undergrävt restaurangbranschens lönsamhet och förmåga att överleva samt lett till många konkurser, en kraftigt ökad arbetslöshet för de restauranganställda och nackdelar bl.a. för turistindustrin. Enligt vår uppfattning bör representationsreglerna och branschens förutsättningar i stort ses över i syfte att undanröja de problem som påtalas i motionen. De förslag som läggs fram i motion Sk307 om förbättringar av fastighetstaxeringen bör uppmärksammas i den översyn som pågår av dessa frågor.

Med det anförda tillstyrker vi bifall till Moderata samlingspartiets partimotioner Fi202, Fi205, Fi206, Fi403 och Bo202 i aktuella delar. Detta innefattar bifall motionerna Sk324 yrkandena 1, 2 och 4–6, Sk303 yrkandena 1–3, Sk301, Sk321 yrkandena 2, 3 och 7–9, Sk305 yrkandena 1–3, Sk306, Sk310, Fi217 yrkandena 1, 3 och 4, Sk323, Sk316, Sk318 yrkandena 1 och 2, Sk624 yrkande 1, Fi216, N217 yrkandena 6 och 7 och Sk322 yrkande 1 samt Sk304.

De lagändringar som behövs bör tas upp i särskild ordning.

Vad som nyss har anförts om en översyn av representationsavdraget och om en översyn angående förbättringar av fastighetstaxeringen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

## 2. Skattepolitiken m.m. – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Som framgår av motion Fi218 av Olof Johansson m.fl. (c) ställer sig Centerpartiet bakom riktlinjerna i finansplanen (yrkande 1). Bakgrunden till våra ställningstaganden på skatteområdet är att skatterna har som främsta syfte att

bidra till huvudfinansiering av de offentliga utgifterna och att skatterna därmed har en viktig fördelningspolitisk funktion. Vi anser också att skatterna bör användas aktivt som styrmedel på miljö- och energiområdet. Av budgetpropositionen framgår att regeringen delar Centerns uppfattning i dessa hänseenden. För nästa mandatperiod föreslår Centern bl.a. skattesänkningar för låga och medelstora inkomster genom höjt grundavdrag. Vi föreslår ytterligare sänkningar av arbetsgivaravgifterna enligt den modell som redan använts. Skattesystemet skall gynna arbete och kunskap – inriktningen skall vara principen att den enskilde behåller minst hälften av en nyintjänad hundralapp. Bland de viktiga frågor som enligt vår uppfattning bör lösas under nästa mandatperiod ingår att sänka fastighetsskatten till 1,5 % och att genomföra ytterligare skattelättnader för fåmansföretagen. Förmögenhetsskatten bör avskaffas. Skattesänkningarna skall finansieras inom ramen för en budget i balans inkluderande viss amortering på statskulden. Ofinansierade skattesänkningar som förutsätter nyupplåning kan ej accepteras. Det närmare innehållet i vår skattepolitik utvecklas i motion Sk698 av Olof Johansson m.fl. (c). Huvudlinjerna i denna motion kommer att behandlas av riksdagen i annat sammanhang. Vad som bör tas upp nu begränsar sig till vissa omedelbara förändringar som enligt motionen bör genomföras redan fr.o.m. 1997 års beskattning.

I attraktiva områden, t.ex. i Stockholms och Bohusläns skärgårdar, har många fastboende drabbats av förhöjda taxeringsvärden bl.a. till följd av att fritidshusägare medverkat till höjda marknadsvärden. Centerpartiet ser mycket allvarligt på situationen och föreslår i den sistnämnda motionen att två konkreta ändringar genomförs med avseende på fastighetstaxeringen (Sk698 yrkande 4). För att undvika orimliga effekter på taxeringsvärdena bör begreppen strandtomt och strandnära tomt slopas för fastboende. Vidare bör den minsta storleken på en s.k. normaltomt höjas från 100 till 300 m<sup>2</sup>. Motsvarande yrkanden framställs även i motion Sk311 av Elving Andersson (c), yrkandena 2 och 4.

Yrkande 2 i motion Sk698 innebär att beslutet förra hösten om att ta ut löneskatt på bidrag till de anställdas vinstandelsstiftelser skall upphävas (1996/97:FiU1). Vi instämmer i denna uppfattning, eftersom beslutet innebär en straffbeskattning av det riskkapital som de anställda har placerat i företaget.

Att slopa den särskilda löneskatten på avsättningar till vinstandelsstiftelser och att genomföra de två förändringarna i fastighetstaxeringsförfarandet beräknas leda till ett skattebortfall för 1998 på ca 150 miljoner kronor. Skattebortfallet bör – som föreslås i motionen (yrkande 6) – finansieras med en kväveoxidskatt på 5 kr per kilo utsläppt kväveoxid.

Vad som här har anförts om vissa omedelbara förändringar av beskattningen bör riksdagen besluta om under hösten. De lagändringar som erfordras bör tas upp i särskild ordning.



Isa Halvarsson (fp) anför:

I årets budgetproposition skriver regeringen att den största fördelningspolitiska orättvisan finns mellan den som har arbete och den som inte har det. Folkpartiet liberalerna delar den uppfattningen, men i motsats till regeringen föreslår vi omfattande åtgärder för att skapa bättre företagsklimat och fler jobb genom företagande. Vår ekonomiska politik handlar om att förändra själva strukturen i svensk ekonomi så att högkonjunkturerna blir högre och längre och lågkonjunkturerna grundare och kortare än med den nuvarande politiken. En högre och uthålligare tillväxt krävs för att massarbetslösheten ska besegras. En uthållig tillväxt skapas genom bra och stabila företagarvillkor, genom en politik för social sammanhållning, genom öppenhet mot omvärlden och genom hänsyn till naturens villkor.

Sedan hösten 1994 har mängder av företagsfientliga beslut fattats, inte minst genom kraftiga skattehöjningar. Som bara några exempel på detta kan nämnas bl.a. högre arbetsgivaravgifter, värnskatt, återinförd dubbelbeskattning av aktieutdelningar, orimliga regler för momsinsbetalning och skatt på industrilokaler.

Som ett resultat av regeringens politik har Sverige ett av världens högsta skattetryck och det högsta skatteuttaget på arbete bland jämförbara länder. Både skatternas nivå och deras utformning bidrar till att hämma människors vilja – och praktiska möjligheter – att starta och driva företag. De höga skatterna ställer till med mycket stor skada i den privata tjänsteproduktionen genom att de hindrar tillkomsten av nya jobb. Folkpartiet anser att ett samlat skatteuttag över 50 % är oförenligt med en dynamisk och växande ekonomi. Dagens höga skattetryck leder också till en hög skattebelastning på de stora och breda skattebaserna, dvs. de inkomstskikt där majoriteten av befolkningen befinner sig. Kombinationen av höga inkomstskatter, avtrappningsregler i bostadsbidragen, differentierade dagistaxor, m.m. leder till totala marginaleffekter på upp till 80 % som drabbar barnfamiljerna. Detta är en ohållbar situation.

Viktigt är att snabbt sänka de skatter som är mest skadliga för tillväxt och sysselsättning. Det gäller skatter på arbete och den skattebelastning på sparande och kapital som försämrar förutsättningarna för investeringar och tillgång till riskkapital. Ett avskaffande av dubbelbeskattningen på aktieutdelningar är därför viktig liksom att sänka och på sikt avskaffa förmögenhetsskatten. Förenklingar i systemen och sänkta skatter för fåmansföretag är andra viktiga inslag. Vi vill också utreda lättnader i bolagsskatten för tillväxtföretag.

Sammanlagt vill Folkpartiet sänka skatterna med nära 30 miljarder kronor. Därtill kommer en sänkning av inkomstskatten med ca 10 miljarder kronor som motsvaras av höjda försäkringspremier inom arbetslöshetsförsäkringen och därför mest har karaktären av växling. Skattesänkningarna är i princip nästan helt koncentrerade på att skapa förutsättningar för fler jobb. Ungefär 23 miljarder kronor avser lägre skatt på arbete. Resten avser bl.a. skattesänkningar för att förbättra försörjningen med riskkapital. Enligt regeringens

kalkyler finns vid sekelskiftet ett "utrymme" på 20 miljarder kronor. Om detta utrymme skulle komma att realiseras, vilket är mer sannolikt och kan ske tidigare med vår politik, anser vi att huvuddelen bör användas till skattelättnader för låg- och medelinkomsttagare. Inräknat alla våra förslag torde vi kring sekelskiftet ha nått ner till ett skattetryck kring 46 %.

Motionerna Fi212 och Sk735 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) innehåller förslag om en skattepolitik med den nämnda inriktningen. Motionerna innebär bl.a. att skattereformen återupprättas med en återgång till en marginalskatt på högst 50 % och med viktiga skattesänkningar i enlighet med det ovan anförda för att få en positiv utveckling och en minskad arbetslöshet. Bland de av våra skatteförslag som nu är uppe till behandling ingår också sänkt fastighetsskatt till 1,5 % och ytterligare lättnader till bl.a. permanentboende i attraktiva fritidsområden och höjd avdragsrätt för sparande i privata pensionsförsäkringar. Vi föreslår samtidigt besparingar med samma belopp som skattesänkningarna, bl.a. på olika former av företagsstöd.

Yrkanden som gäller sänkt fastighetsskatt och sänkt förmögenhetsskatt genom höjt fribelopp och slopad sambeskattnings finns i motion Sk317 av Isa Halvarsson m.fl. (fp). Ett förslag om att personaloption skall beskattas först när optionen utnyttjas finns i motion Sk309 av Isa Halvarsson och Anne Wibbe (fp).

Jag tillstyrker motionerna Fi212, Sk735 i nu aktuella delar och motionerna Sk309 och Sk317.

I motion Fi212 yrkande 4 föreslår Folkpartiet att utgiftsramen för utgiftsområde 3 skall ökas med 50 miljoner kronor vardera åren 1999 och 2000. Genom att anslå ytterligare medel till bl.a. skattemyndigheterna anser vi att möjligheterna ökar att bekämpa skattefusk, inte minst inom momssystemet. Jag tillstyrker detta yrkande.

Vad Folkpartiets förslag på skatteområdet ger för utfall på statsbudgeten för budgetåret 1998 framgår av tabeller i motion Fi212. Inkomstberäkningarna bör ändras i enlighet med Folkpartiets förslag. De lagändringar som behövs bör tas upp i särskild ordning.

#### 4. Skattepolitiken, m.m. – v

Per Rosengren (v) anför:

Vänsterpartiet sätter kampen för jobben i främsta rummet. Fler i arbete är det enda hållbara medlet för att trygga välfärden, motverka diskrimineringen av kvinnorna och på sikt få en mer stabil offentlig ekonomi. Vänsterpartiet vill bygga ett Sverige där alla – män och kvinnor – har rätt till arbete. Redan för 1998 föreslår Vänsterpartiet att 25 miljarder kronor satsas på att få ner arbetslösheten. Vänsterpartiet förstärker kommunernas satsningar på vård, skola och omsorg med 5 miljarder kronor, avsätter 4 miljarder kronor till stöd för privat tjänstesektor och satsar 1 miljard kronor för att få fart på byggandet i Sverige. Vänsterpartiet vill också omfördela arbetstiderna med sikte på sex timmars arbetsdag och avsätter därför 3 miljarder kronor för försök med förkortad arbetstid. För 1999 och 2000 räknar Vänsterpartiet med ett

ökat budgetutrymme på 10 respektive 20 miljarder kronor för ytterligare satsningar.

Vänsterpartiets skattepolitik bygger på två grundprinciper, en grön och en röd skatteväxling. Även skattepolitiken måste utformas med inriktning på ökad sysselsättning. Det är i nuvarande läge inte möjligt att sänka det totala skatteuttaget, det vore att äventyra statsfinanserna, och sysselsättningsproblemen kan inte lösas genom stora generella skattesänkningar. Det finns inga teoretiska eller praktiska belägg för ett direkt samband mellan låga skatter och hög tillväxt. Det finns inte heller särskilt mycket utrymme för skattehöjningar. Vi föreslår en marginell höjning av skattekvoten med 0,1 % eller med 1,8 miljarder kronor. Inom detta skattenetto genomför vi en röd skatteväxling på 26 miljarder kronor.

Fördelningspolitiska skäl talar för att öka skatten på högre inkomster. På senare år har sparkvoten ökat dramatiskt, och det är främst hushåll i de högre inkomstskikten som ökat sitt sparande. Ett ökat skatteuttag som riktar in sig på de högre inkomstskikten kan därför huvudsakligen antas påverka dessa gruppers sparande och inte hushållens totala konsumtion. Vänsterpartiet föreslår att inkomstskatten för 1998 höjs genom att grundavdraget slopas för inkomster över brytpunkten och genom att ett nytt skikt på 30 % inrättas för inkomster över 360 000 kr. Vidare bör intäktsnivån på bilförmånsbeskattningen höjas.

För att tillgodose fördelningskrav och för att bidra till ökning av hushållens totala konsumtion föreslår Vänsterpartiet lättnader i de lägre inkomstskikten. När det gäller skattesänkningar för hushåll och löntagare menar vi att det finns två alternativa vägar att gå för att få en bra fördelningspolitisk profil: höjningar av grundavdragen i lägre inkomstskikt, alternativt att successivt minska uttaget av egenavgifter. Vänsterpartiet föreslår att egenavgifterna inte höjs 1998.

Vi menar i likhet med flertalet bedömare, att det är de små företagen som i framtiden kommer att stå för merparten av sysselsättningsökningen i landet. Det gäller att få i gång nya företag, men också att skapa förutsättningar för existerande företag att utvecklas. Vänsterpartiet avsätter 2 miljarder kronor till en framtidsfond för företags kompetensutveckling av personal. Medel skall kunna sökas och om det medges sker regleringen genom skattereduktion över uppbördsdeklarationen. Den effektiva bolagsskatten i Sverige har alltid varit låg, och en anpassning till internationella skatteförhållanden bör ske genom en höjning till 30 %. Höjningen finansierar framtidsfonderna. Med tanke på vissa bolags stora vinster är det inte orimligt med en värnskatt för högre vinster. Vänsterpartiet föreslår en värnbolagsskatt på 5 % på vinster över 50 miljoner kronor. När det gäller dubbelbeskattningen anser vi inte att löneunderlaget skall tas med när det gäller lättnadsregler som grundar sig på den skattskyldiges anskaffningskostnad för sina aktier. Det handlar då inte om en lindring av dubbelbeskattning utan snarare en form av resultatreglering som mer liknar en bokslutsdisposition. Företags organisationskostnader bör inte vara avdragsgilla.

Enligt vår mening finns det skäl för en avvikelse från enhetligheten i skattesystemet vad gäller vinstandelsstiftelser. Vänsterpartiet redovisar i en sepa-

rat motion (1997/98:Sf254) utförligt våra ståndpunkter och menar att riksdagen bör överväga att återinföra avgiftsfriheten för vissa vinstandelsstiftelser.

Totalt omfördelar Vänsterpartiet 13 miljarder kronor inom personbeskattningen och 13 miljarder kronor inom företagsbeskattningen.

Sysselsättningskäl talar för att arbeta vidare från Skatteväxlingskommitténs förslag om att i första hand prioritera selektiva skattesänkningar i arbetsintensiva tjänstebranscher. Vänsterpartiet föreslår skattesänkningar på 9 miljarder kronor för tjänstesektorn under kommande budgetår och räknar med att det vid sekelskiftet finns ett utrymme på mellan 20 och 30 miljarder kronor för skatte- och/eller egenavgiftssänkningar för personer med låga inkomster. I detta utrymme ryms både en grön skatteväxling och förbättrade statsfinanser.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om höjda reseavdrag från 13 till 15 kr per mil. Det finns inte några reella skäl till denna höjning. Dessutom har regeringen valt en något underlig delfinansiering av förslaget när man höjer gränsen för avdragsgilla kostnader för resor mellan bostad och arbete från 6 000 kr till 7 000 kr. Vänsterpartiet föreslår att gränsen för avdragsgilla kostnader sänks till 5 000 kr.

Vänsterpartiet anser att samtliga aktier skall förmögenhetsbeskattas och tas upp till 85 % av marknadsvärdet. När det gäller lätnadsregler för huvuddelägare anser vi att regeringens förslag om innehav av minst 25 % av röstvärdet är för lågt satt. Lätnadsreglerna bör utformas på ett sådant sätt att den del av det egna kapitalet som utgörs av reellt riskkapital undantas från förmögenhetsbeskattning. Dessutom bör en takregel för förmögenhetsbeskattning övervägas som innebär att skatten kan begränsas vid vissa förmögenhetstyper, t.ex. fastigheter.

Vänsterpartiet anser att det är fel att människor skall behöva låna pengar för att kunna betala sin fastighetsskatt. Människor med låga inkomster skall inte behöva lämna sina fastigheter bara för att de bor i ett område där fastigheter är föremål för uppköp av kapitalstarka personer. I ett övergångsläge bör därför ett takvärde införas som maximerar mark- och byggnadsvärdet.

Jag tillstyrker Vänsterpartiets aktuella yrkanden i motionerna Fi209, Fi220 och Sk326 och avstyrker i förekommande fall propositionen.

Det är inte möjligt att skära ned mer på skattemyndigheterna och Tullverket. Det kommer ständiga larmrapporter om situationen inom skatteförvaltningen. Granskningen är eftersatt på grund av underbemanning. Det är också viktigt att skattebrottsenheterna kommer i gång. När det gäller Tullverket kan vi konstatera att smugglingen ökat drastiskt sedan nedskränningarna påbörjades. De kompensatoriska åtgärder som utlovats har ännu inte införts. Vänsterpartiet föreslår därför i motion Fi220 yrkande 4 högre anslag än regeringen till dessa myndigheter. Totalt handlar det om en höjning av utgiftsramen med 170 miljoner kronor för budgetåret 1998. Jag tillstyrker detta yrkande.

Vad Vänsterpartiets förslag på skatteområdet ger för utfall på statsbudgeten för budgetåret 1998 framgår av motion Fi220. Inkomstberäkningarna bör ändras i enlighet med Vänsterpartiets förslag. De lagändringar som behövs bör tas upp i särskild ordning.

Ronny Korsberg (mp) anför:

Regeringens budgetproposition är ett misslyckande när det gäller att föreslå nödvändiga och mer grundläggande förändringar i den ekonomiska politiken för att kunna uppnå full sysselsättning, lösa miljöproblemen och utveckla ett socialt hållbart samhälle. Miljöpartiet de gröna anser att välfärdens kärnområden (vård, omsorg och skola) och människor med små ekonomiska marginaler i högre utsträckning hade kunnat besparas åtstramningar. Sparandet borde i stället ha varit större på militär, motorvägsbyggen och transfereringar till dem som har goda inkomster.

Miljöpartiet föreslår en förändrad ekonomisk politik som tar sikte på att radikalt minska arbetslösheten och minska miljöproblemen. Detta förutsätter strukturella, dvs. mer grundläggande och långsiktiga förändringar av ekonomins funktionssätt. På medellång sikt anser vi att tre förändringar måste göras.

För det första måste miljöskuldens tillväxt, utarmningen av naturresurserna och de ökade kostnaderna för miljöförstöringen stoppas. Det måste bli lönsamt och lätt att bli mer energieffektiv och att minska miljöpåverkan för både producent och konsument. En grön skattereform där beskattningen av arbete minskas och i stället skatterna på energi och miljöstörande utsläpp höjs är en avgörande förutsättning för att miljöinriktade investeringar och satsningar skall kunna ge avsedd effekt på sikt.

För det andra måste arbetstiden generellt förkortas och bli mer flexibel och i samband därmed beskattningen på arbete sänkas. Våra förslag innebär att normalarbetstiden sänks till 35 timmar per vecka, att lönen efter skatt blir oförändrad för låginkomsttagare och att arbetslösheten sjunker en bit under 3 % år 2000. Detta finansieras genom att statens kostnader för a-kassa och arbetsmarknadspolitik minskar. Det medför att både statens utgifter och det totala skattetrycket minskar något.

För det tredje minskas kostnaderna för arbetskraft och tjänster genom såväl skatteväxlingen som skattesänkningen för att möjliggöra en snabb arbetstidsförkortning. Detta gynnar, framför allt på längre sikt, företag inom den expansiva tjänstesektorn och miljösektorn (i vid mening). Särskilt små och medelstora företag kan därigenom expandera och i ökad omfattning bidra till en positiv ekonomisk utveckling.

Dessutom föreslår vi en mer aktiv fördelningspolitik genom en lång rad åtgärder. Ersättningsnivån i socialförsäkringar och a-kassa föreslås höjd till 85 % för låginkomsttagarna och successivt sänkt i högre inkomstlagen. Vi föreslår också förbättrade villkor för handikappade, tandvårdsbehövande och människor med små ekonomiska marginaler. Vi ökar dessutom på biståndet.

Skatterna skall utformas så att en god hushållning med begränsade resurser främjas och enskilda människors kreativitet och skaparkraft gynnas. En lägre beskattning av arbete, högre miljöskatter och åtgärder för att skapa förutsättningar för en växande privat sektor med fler små och medelstora företag utgör viktiga led i strävandena att vrida utvecklingen i rätt riktning. Våra förslag innebär att minskande kostnader vid lägre arbetslöshet åtminstone

delvis skall användas till att minska skattetrycket – i första hand genom sänkning av egenavgifterna och inkomstskatten. Arbetsgivaravgifterna sänks genom en växling mot energi- och miljöskatter. På längre sikt bör skattetrycket kunna dämpas ytterligare genom ökade inslag av grundtrygghet i socialförsäkringar och a-kassa.

Vi föreslår att en skatteväxling genomförs med lägre skatter på arbete och högre på energi, utsläpp och råvaruförbrukning. Skatteväxlingen föreslås omfatta ca 25 miljarder kronor år 2000 och ca 100 miljarder kronor om 15 år. Inom den ramen föreslås skatten på arbete (arbetsgivaravgifter, egenavgifter och i viss mån inkomstskatten) sänkas med nära 12 procentenheter. Det behövs klara, långsiktiga beslut som anger färdriktningen mot ett ekologiskt hållbart kretsloppssamhälle. Riksdagen bör därför nu fatta beslut om skatteväxling för åren 1998–2000 och principbeslut om fortsatt skatteväxling fram till år 2010.

Energiskatten på el och fossila bränslen höjs årligen med ca 1 öre per kWh och koldioxidskatten med 10 öre per kg CO<sub>2</sub>. Produktionsskatten på el från kärnkraftverk höjs år 1998 med 2 öre per kWh och sedan årligen med 1 öre per kWh. Den särskilda fastighetskatten på vattenkraftverk höjs till 4,1% fr.o.m. år 1998. För de mest energikrävande företagen reserveras ett utrymme för tillfälliga skattenedsättningar under en övergångsperiod för att ge möjlighet till smidig anpassning. I nedsättningen ingår också en reservation för kompensation till trafikanter i glesbygd. Vi föreslår också att avgiften på handelsgödsel och bekämpningsmedel i jordbruket höjs för att stimulera utvecklingen mot en ekologisk anpassning samt att landningsavgifterna på flyg höjs för att kompensera den borttagna miljöskatten 1997.

För företagen föreslås en sänkning av arbetsgivaravgifterna med 1,5 procentenheter under treårsperioden. Sänkningen av skatten på arbete för hushållen bör ha en tyngdpunkt på låg- och mellanlönegrupper, bl.a. för att underlätta en arbetstidsförkortning. Totalt kan egenavgifterna sänkas med 2,5 procentenheter fram till år 2000. Vi föreslår vidare att grundavdraget år 1999 höjs till ca 23 500 kr vid årsinkomster mellan ca 125 000 och 150 000 kr.

När värnskatten avskaffas år 1999 bör den ersättas permanent med ett skikt med 25 % skatt i den statliga skatteskalen. Det är naturligt att det skiktet kopplas till taket i egenavgifterna, ca 272 000 kr/år, eftersom annars inkomster över det taket beskattas lägre på marginalen än inkomster under taket. Samtidigt bör gränsen där statlig skatt med 20 % skall betalas justeras något uppåt genom att den ”frysning” av brytpunkten som gjordes för år 1997 återställs. Skatten på bilförmån bör höjas så att intäkterna återställs till nivån före sänkningen 1997.

Vi avvisar regeringens förslag till förlängt s.k. ROT-avdrag och föreslår i stället på utgiftsbudgeten riktade bidrag för allergisanering m.m. Vi avvisar också förslaget att höja gränsen för reseavdrag från 6 000 till 7 000 kr. I stället föreslår vi att reseavdraget görs om till en skattereduktion på 30 %, lika för alla oberoende av inkomst.

Höjningen av fastighetskatten på bostäder har, i kombination med höjda taxeringsvärden, inneburit en kraftigt ökad belastning för många boende. Skattesatsen bör därför, inom ramen för en skatteväxling, redan 1998 återställas till den tidigare nivån 1,5 %. Fastighetstaxeringen ses för närvarande

över – det är viktigt att miljöförbättringar inte straffas med högre skatt och taxeringsvärden inte höjs så att fastboende i t.ex. attraktiva skärgårdsområden får så hög fastighetsskatt att de tvingas flytta. På sikt anser Miljöpartiet de gröna att den statliga fastighetsskatten i nuvarande form bör avskaffas.

Vi föreslår vidare att sambeskattningen i förmögenhetsskatten avskaffas och att i stället bolagsskatten höjs till 29 %. Dessutom föreslår vi att förmögenhetsskatten på A-aktier sänks till 75 % av börsvärdet. Förmögenhetsskatten, som liksom fastighetsskatten beräknas på fiktiva värden och inte reella inkomster, har visat sig medföra stora problem för såväl aktie- som fastighetsinnehav. Det kan på sikt visa sig omöjligt att ha olika skattesatser på olika aktielistor på börsen. Omflyttningar mellan listorna det senaste halvåret illustrerar detta. Det är inte heller bra att beskatta arbetande kapital, vilket skulle bli följderna om även O- och OTC-listorna skulle beskattas. Regeringens förslag till ändrad förmögenhetsbeskattning av aktier har dessutom den absurda konsekvensen att de mest förmögna helt slipper skatt. Det är enligt Miljöpartiet de grönas mening angeläget att kapitalförsörjningen för företagen istället underlättas – det gäller särskilt för de mindre företagen. Däremot är det rimligt att något öka beskattningen av vinsten hos företagen för att på så vis undvika en försvagning av de offentliga finanserna.

Jag tillstyrker Miljöpartiet de grönas aktuella yrkanden i motionerna Fi219 och Sk325.

Vad Miljöpartiet de grönas förslag på skatteområdet ger för utfall på statsbudgeten för budgetåret 1998 framgår av motion Fi219. Inkomstberäkningarna bör ändras i enlighet med Miljöpartiet de grönas förslag. De lagändringar som behövs bör tas upp i särskild ordning.

## 6. Skattepolitiken, m.m. – kd

Holger Gustafsson (kd) anför:

Den höga arbetslösheten innebär stort lidande för den enskilde och är det främsta hotet mot en rättvis fördelning av våra gemensamma tillgångar. En målsättning för kristdemokratisk ekonomisk politik är att skapa förutsättningar för nya jobb och en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. Det är dags att öka förutsättningarna för mer personligt ansvarstagande, uppmuntra arbete, sparande och företagande. Sverige har alla förutsättningar att med en ny politik gå in i en ny era av lägre arbetslöshet där medborgarna kan leva på sin lön, tryggare familjer, bättre vård, omsorg och skola, samtidigt som de mest utsatta grupperna upprättas efter de senaste årens sneda fördelningspolitik.

Nya arbetstillfällen skapas då människor finner det mödan värt att starta och utveckla företag. I Kristdemokraternas budgetalternativ finns ett antal strategiskt valda skattesänkningar om sammanlagt ca 27 miljarder kronor (varav ca 14 miljarder kronor är sänkt allmän egenavgift) som syftar till att underlätta företagande och nya jobb inklusive sänkningar av skatten med ca 14 miljarder kronor per år för främst låg- och medelinkomsttagare. Vi förordar besparingar i samma storleksordning. För att förbättra företagarklimatet

vill vi omedelbart bl.a. sänka skatterna inom tjänstesektorn liksom skatten på arbetande kapital och arbetsgivaravgifterna. Kapitalförsörjningen för de mindre företagen måste förbättras genom ett permanent riskkapitalavdrag och avskaffande av dubbelbeskattningen. Reglerna om tidpunkten för redovisning av moms är ett dråpslag mot många företags likviditet och måste ändras. För att stimulera till såväl egen kompetensutveckling som utbildning inom arbetslivet föreslår Kristdemokraterna att ett system med individuella utbildningskonton införs. Vi vill främja tillkomsten av ny teknik genom lättnader i beskattningen av royalty på patenterade uppfinningar. Kristdemokraterna vill avsätta ytterligare resurser till ett breddat Rotprogram. Vi vill också höja sysselsättningen inom hushållssektorn bl.a. genom att införa den modell för hushållstjänster som finns i Danmark och genom andra regler för beskattning av förmån av hemservice genom arbetsgivaren.

Det totala skattetrycket bör enligt vårt synsätt inte överstiga 50 % av BNP. Inkomstskatten skall som ett första steg följa skattereformens mål om enkelhet och en maximal marginalskatt på 50 %. Den statliga inkomstskatten skall vara maximalt 20 %. Värns-katten skall alltså avvecklas, men i stället bör grundavdraget slopas vid den statliga taxeringen. På längre sikt måste skatterna sänkas under denna nivå. Skatterna får dock inte sänkas så att det rubbar den samhällsekonomiska balansen eller leder till problem med finansieringen av god utbildning, vård och omsorg. I samband med en skatteväxling där skatter på arbete växlas mot skatter på energi, miljöfarliga utsläpp och ändliga naturresurser kan successivt krympande miljöskattebaser på ett naturligt sätt bidra till en sänkning av skattetrycket.

Kristdemokraternas mål och riktlinjer för skattepolitiken läggs fram i motionerna Fi215 och Sk327 av Alf Svensson m.fl. (kd). Jag yrkar bifall till dessa riktlinjer för skattepolitiken och till de yrkanden från Kristdemokraterna som behandlas i detta sammanhang. Utöver vad som nämnts ovan gäller bl.a. att skattepliktiga börsaktier skall tas upp till 75 % vid förmögenhetsbeskattningen, slopad sambeskattnings av förmögenhet, höjt avdrag för pensionssparande, slopad särskild löneskatt på arbetsgivares bidrag till vinstansstiftelse, att skiktgränsen skall räknas upp med hela det ursprungliga reallöneskyddet 2,0 % fr.o.m. inkomståret 1998, att fastighetsskatten skall sänkas till 1,5 % och beräknas på en tredjedel av markvärdet på taxeringsvärde över 150 000 kr och på sikt ersättas med en kommunal fastighetsavgift; vidare att lägesfaktorns genomslag på byggnadsvärdet vid fastighetstaxeringen skall begränsas, att vin och sprit inte skall ingå i avdragsramen för representationskostnader och att skatt på maldrycker höjs från 1,45 till 2,01 kr/volympcent och avstyrker de förslag till skattesärpningar i fråga om förmögenhetsskatt och avdragssparren för resekostnader som har lagts fram i budgetpropositionen. Jag tillstyrker förslagen i våra motioner om att bl.a. förmånsbeskattningen av drivmedel skärps, att schablonvärdet skall knytas till bilens miljöklassning och att en avfallsskatt införs.

Förslag om fastighetsskatten och förmögenhetsskatten, m.m. med delvis samma inriktning som i de ovan nämnda motionerna finns i motion Sk313 av Michael Stjernström m.fl. (kd) och Sk320 av Ulf Björklund (kd). Jag tillstyrker även dessa motioner.



Kristdemokraterna yrkar i motion Fi215 yrkande 3 att extra resurser skall anslås för skattemyndigheternas samverkan med polisen i kampen mot den alltmer omfattande ekonomiska brottsligheten. När det gäller tullen anser Kristdemokraterna att det finns mycket goda skäl att förstärka tullens möjligheter att hindra smuggling av bl.a. narkotika, tobak och alkohol och avsätter därför extra resurser för nya tjänster inom Tullverket. Jag tillstyrker Kristdemokraternas förslag om att ramen för utgiftsområde 3 utökas med 300 miljoner kronor fr.o.m. år 1998.

Vad jag anfört i det föregående innebär att inkomstberäkningarna bör ändras i enlighet med Kristdemokraternas förslag i motionerna Fi215 och Sk327. Jag hänvisar till de tabeller som finns i motionerna.

De lagändringar som behövs bör tas upp i särskild ordning.

Inledning.....	1
Skattepolitiken .....	2
Skatteförvaltningen och Tullverket (utgiftsområde 3).....	11
Statsbudgeten och lagförslagen (punkterna 4–6, 10, 37 och 41–44).....	12
Avvikande meningar.....	13
1. Skattepolitiken m.m. – m.....	13
2. Skattepolitiken m.m. – c .....	15
3. Skattepolitiken, m.m. – fp.....	16
4. Skattepolitiken, m.m. – v.....	18
5. Skattepolitiken, m.m. – mp.....	21
6. Skattepolitiken, m.m. – kd.....	23